

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Геолого-географічний факультет
Кафедра економічної та соціальної географії і туризму

Силабус курсу
"Географія Одещини"

Обсяг	Загальна кількість: кредитів 3,0; годин - 90; змстовних модулів - 2
Семестр, рік навчання	5/3 д/в та 7/4 з/в
Дні, час, місце	за розкладом занять
Викладач (-і)	Куделіна Світлана Борисівна, старший викладач кафедри економічної та соціальної географії і туризму
Контактний телефон	
E-mail	geotourism@onu.edu.ua
Робоче місце	кафедра економічної та соціальної географії і туризму
Консультації	Очні консультації: 1 год. Онлайн-консультації: ZOOM

КОМУНІКАЦІЯ

Заняття в аудиторії за розкладом. В позааудиторний час студенти можуть поставити питання під час консультації. Інші види комунікації: очна та онлайн консультації за розкладом.

e-mail: geotourism@onu.edu.ua

телефон:

соціальні мережі: Вайбер, Telegram (за номером телефону)

аудиторія: за розкладом

АНОТАЦІЯ КУРСУ (місце даної дисципліни в програмі навчання; мета курсу; тематика)

Предмет вивчення дисципліни – особливості територіальної організації природи, населення та господарства Одещини, їх географічні відмінності.

Пререквізити курсу:

Рівень засвоєння змісту дисципліни «Географія Одещини» значно підвищиться, якщо здобувач освіти опанував знання, уміння й навички таких дисциплін як: «Основи суспільної географії», «Основи регіоналістики», «Основи геоєкології та сталого розвитку», «Регіональна економічна і соціальна географія», «Основи урбаністики».

Постреквізити курсу:

Навчальна дисципліна "Географія Одещини" вивчається в четвертому семестрі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, тому знання, уміння і навички, що здобуваються після закінчення вивчення дисципліни потрібні для вивчення таких дисциплін як: «Географія світового господарства», «Економічна і соціальна географія України», «Економіка природокористування», «Регіональна економіка з основами регіональної політики», «Екологія урбаністичних систем».

Мета курсу: формування знань про природу, населення, господарство Одещини, оцінка місцевих можливостей та ресурсів регіону як передумов регіонального і муніципального розвитку.

Завдання дисципліни:

- формування знань про природні умови та ресурси, населення та розселення, соціально – економічний розвиток, екологічну ситуацію;
- знайомство з концепціями соціально – економічного розвитку регіону;
- прогнозування соціально – економічного розвитку Одеського регіону.

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

знати:

- теоретичні основи складання економіко – географічних характеристик окремих регіонів;
- володіти спеціальною термінологією;
- основні принципи розміщення населення і виробництва;
- характеризувати сучасний стан соціально-економічного розвитку Одеського регіону.

вміти:

- практично застосовувати отримані теоретичні знання;
- вільно орієнтуватися за фізичними, економічними і адміністративними картами обласного регіону;
- давати чітку і послідовну характеристику елементів природного середовища (рельєфу, клімату, вод, ґрунтів, рослинності, тваринного світу), показати основні взаємозв'язки між окремими елементами природного середовища;
- давати господарську оцінку природним умовам, показати зв'язки між природним середовищем, розселенням населення та господарською діяльністю.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (20 год.) та практичних занять (16 год.), організації самостійної роботи студентів (54 год.) та у формі лекцій (14 год.) та практичних занять (4 год.), організації самостійної роботи студентів (72 год.) на заочному відділенні..

Основна підготовка студентів здійснюється на лекціях та практичних заняттях, але значна частина покладається на самостійне вивчення предмета студентами денної форми навчання під час семестру.

Під час викладання дисципліни використовуються методи навчання: Лекції (проблемні, лекції з аналізом конкретних ситуацій), розповідь, пояснення, бесіда, інструктаж, обговорення проблемних ситуацій, ситуаційне навчання тощо. Ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації), демонстрація,

метод безпосереднього спостереження. Тренувальні вправи; розв'язання розрахункових задач; практичні роботи; виконання дослідів; метод проєктів; виконання індивідуальних завдань, самостійного опрацювання нового матеріалу, в тому числі із використанням Інтернет – ресурсів.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Географічне положення Одеського регіону. Природа та природні ресурси.

Тема 2. Історія освоєння та географічного вивчення Одеського регіону.

Тема 3. Населення та розселення.

Тема 4. Загальна характеристика господарства.

Тема 5. Промисловість, транспорт, зв'язок.

Тема 6. Сільське господарство.

Тема 7. Рекреаційне господарство.

Тема 8. Сфера послуг

Тема 9. Екологічна ситуація. Охорона довкілля.

Перелік рекомендованої літератури

1. Куделіна С.Б. Особливості міського розселення Одеського регіону. Регіональні проблеми України: Географічний аналіз та пошук шляхів вирішення: матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції, м. Херсон, 5-6 жовтня 2017 р. / [За загальною редакцією І. Пилипенка, Д. Мальчикової] – Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2017. С. 120-122.

2. Куделіна С.Б. Заклади культури в структурі туристичної інфраструктури Одеського регіону. Стратегічні перспективи туристичної та готельно-ресторанної індустрії в Україні: теорія, практика та інновації розвитку: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, 28-29 жовтня 2020 р. Умань: ВПЦ «Візаві», 2020. С. 148-150.

3. Куделіна С.Б. Проблеми та перспективи розвитку туризму в малих містах Одеського регіону. Стратегічні перспективи туристичної та готельно-ресторанної індустрії в Україні: теорія, практика та інновації розвитку: збірник матеріалів Всеукраїнської наук.-прак. інт.-конф, 30 жовтня 2023 р. Умань: ВПЦ «Візаві», 2023. С. 178-181.

4. Мезенцев К.В., Підгрушний Г.П., Мезенцева Н.І. Регіональний розвиток в Україні: суспільно-просторова нерівності і поляризація. Київ: Прінт Сервіс, 2014. 132 с.

5. Немець Л.М., Сегіда К.Ю., Гусева Н.В. Основи соціальної географії: навчальний посібник. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2016. 235 с.

6. Одеський регіон: передумови формування, структура та територіальна організація господарства: навч. посібник / авт. колектив: О.Г. Топчієв [керівник], І.І Кондратюк, В.В. Яворська [та ін.]. Одеса: Астропринт, 2012. 336с.

7. Шаблій О. І. Основи суспільної географії: підручник. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2012. 496 с.

8. Kudelina S., Hetmanenko A., Nikolaieva O., Khomutov V. Modern state, problems and prospects of development of Odesa recreational complex. Journal of Education, Health and Sport. 2023; 42(1):140-146. eISSN 2391-8306. DOI <http://dx.doi.org/10.12775/JEHS.2023.42.01.013> <https://zenodo.org/record/8297835>

ОЦІНЮВАННЯ

Методи поточного контролю: усне опитування, контрольні письмові роботи за змістовими модулями, оцінювання виконання індивідуальних завдань, оцінка за семінари, оцінювання захисту результатів практичних робіт, оцінювання рефератів та доповідей.

Підсумковий контроль. Формою підсумкового контролю в рамках дисципліни є залік.

Оцінювання знань (розподіл балів) здобувачів вищої освіти.

Поточний та періодичний контроль									Індивідуальне самостійне завдання	Сума балів
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль №2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	10	100
10	10	10	10	10	10	10	10	10		

Здобувач вищої освіти може отримати додаткові (бонусні) бали за мультимедійні презентації на практичних заняттях (10 балів).

Самостійна робота студентів.

Формами самостійної роботи є опанування питань з підготовки до практичних (семінарських) занять, написання рефератів з теми або вузької проблематики. Методи контролю рефератів – доповідь з презентацією. За підготовку рефератів з презентацією (10 балів).

ПОЛІТИКА КУРСУ («правила гри»)

Політика курсу визначається чинними нормативними документами/ Положеннями ОНУ імені І. І. Мечникова.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання

достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є: використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі; використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікронавушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо); проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

Політика щодо відвідування та запізень: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу. Запізнення на заняття неприпустимі.

Мобільні пристрої: Під час практичних (семінарських) занять можливе використання технічних засобів (телефонів, смартфонів, планшетів тощо).

Поведінка в аудиторії: На заняттях заохочується активна участь; чітко й вчасно виконувати навчальні завдання та завдання для самостійної роботи; брати участь у контрольних заходах (поточний, модульний, підсумковий та контроль самостійної роботи); виконання необхідного мінімуму навчальної роботи.